

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **S., a.s.**, IČO: X., so sídlom v B., proti povinnému **I. D.**, bývajúcemu v M., **pre vymożenie pohľadávky 5 894,- Sk s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 21 Er 589/2007, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 12. februára 2008 sp. zn. 5 CoE 105/2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** uznesenie Krajského súdu v Žiline z 12. februára 2008 sp. zn. 5 CoE 105/2007, uznesenie Okresného súdu Martin 19. septembra 2007 č.k. 21 Er 589/2007-24 a uznesenie Okresného súdu Martin z 14. mája 2008 č.k. 21 Er 589/2007-67 a vec vracia Okresnému súde Martin na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Súdny exekútor JUDr. P. M. so sídlom Exekútorského úradu v L. požiadal písomným podaním z 11. mája 2007 Okresný súd Martin o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre vymożenie 5 894,- Sk a trov exekúcie na základe návrhu oprávnenej a exekučného titulu – právoplatného a vykonateľného platobného výmeru z 29. novembra 2004 č. X. vydaného S., pobočka Ž., ktorým bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť na účet tejto poisťovne nedoplatok na poisťnom v sume 5 894,- Sk. K žiadosti pripojil návrh na vykonanie exekúcie, exekučný titul, fotokópiu zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej 30. novembra 2005 medzi S. a V., a.s., fotokópiu zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej 30. decembra 2005 medzi V., a.s., a S., a.s. s výpisom z prílohy č. 1 k tejto zmluve a overenú fotokópiu plnomocenstva pre pôvodnú zástupkyňu oprávnenej.

Okresný súd Martin uznesením z 19. septembra 2007 č.k. 21 Er 589/2007-24 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vedenej na jeho exekučnom úrade pod sp. zn. EX 1563/2007 zamietol. Toto rozhodnutie odôvodnil zistením, že nebol preukázaný prechod práva zo subjektu, ktorému bolo právo priznané exekučným titulom na oprávneného, keď nemal za preukázaný ani predchádzajúci prechod vymáhanej pohľadávky zdôrazniac, že nebola pripojená príloha č. 1, v ktorej sa špecifikujú jednotlivé postupované pohľadávky, ako originál alebo overená fotokópia.

Krajský súd v Žiline na odvolanie oprávnenej uznesením z 12. februára 2008, sp. zn. 5 CoE 105/2007 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia. Stotožnil sa so skutkovými zisteniami súdu prvého stupňa ako aj s jeho právnym názorom, že oprávnená nepreukázala, že na ňu prešlo právo z exekučného titulu.

Proti tomuto uzneseniu Krajského súdu podala dovolanie oprávnená a žiadala, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietala, že nesprávnym postupom súdu spočívajúcim v jeho rozhodnutí jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Vytýkala odvolaciemu súdu ako aj prvostupňovému súdu, že spochybnil jej postavenie ako oprávnenej v exekučnom konaní, keďže podľa ich názoru k návrhu na vykonanie exekúcie predložené dokumenty kvalifikovaným spôsobom nepreukazujú prechod práva z exekučného titulu. Poukázala na to, že zákon č. 233/1995 Z.z. (Exekučný poriadok) a ani Občiansky súdny poriadok neukladajú účastníkovi exekučného konania povinnosť preukázať práva originálom alebo listinou overenou oprávneným orgánom a že predpokladom spôsobilosti listiny byť dôkazom nie je jej predloženie v origináli alebo ako overenej kópii a navyše prechod práva možno preukázať aj inak než len predložením zmluvy o postúpení pohľadávok.

Povinný sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas osoba oprávnená na tento procesný úkon v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 a nasl. O.s.p.).

V posudzovanej veci rozhodoval odvolací súd formou uznesenia, pri ktorom sú podmienky prípustnosti dovolania upravené v ustanoveniach § 239 O.s.p.

Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/.

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, ako aj ak c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky vyššie uvedených uznesení, preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. proti nemu dovolanie nie je prípustné.

Keďže občiansky súdny poriadok pripúšťa možnosť podať dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z dôvodov uvedených v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., odvolací súd z úradnej povinnosti skúmal existenciu väd konania taxatívne vymedzených v predmetnom zákonnom ustanovení, pričom sa sústredil najmä na dovolateľkou namietanú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. pod písm. f/.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto zákonného ustanovenia, je taký závažný procesný postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu

procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Predmetná vada konania je teda dôsledkom porušenia práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré je zaručené aj Ústavou Slovenskej republiky (čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Keďže právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na súdnu ochranu a na výkon vykonateľného rozhodnutia, za jeho porušenie treba považovať aj také rozhodnutie exekučného súdu, ktorým zamietne žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, hoci pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky. Zamietavé rozhodnutie súdu a následné zastavenie exekučného konania (ako nevyhnutný následok právoplatného uznesenia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia) totiž v konečnom dôsledku odopiera oprávnenému právo na výkon vykonateľného rozhodnutia.

Odvolačí súd rozhodnutie o tom, že neboli splnené podmienky pre vyhovie žiadosti o udelenie poverenia založil na právnom názore, že nebol preukázaný prechod pohľadávky na oprávnenú. Tento záver odvolacieho súdu však nie je správny.

Podľa § 44 ods. 1 Exekučného poriadku exekútor, ktorému bol doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, predloží tento návrh spolu s exekučným titulom najneskôr do 15 dní od doručenia alebo odstránenia väd návrhu súdu (§ 45) a požiada ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 37 ods. 3 veta prvá až tretia Exekučného poriadku proti inému než tomu, kto je v rozhodnutí označený ako povinný, alebo v prospech iného než toho, kto je v rozhodnutí označený ako oprávnený, možno vykonať exekúciu, len ak sa preukázalo, že naňho prešla povinnosť alebo právo z exekučného titulu podľa § 41. Ak nastanú skutočnosti, na ktorých

základe dochádza k prevodu alebo prechodu práv a povinností vyplývajúcich z exekučného titulu, sú účastníci konania povinní bez zbytočného odkladu písomne oznámiť tieto skutočnosti exekútorovi. Oznámenie musí byť doložené listinou preukazujúcou prevod alebo prechod práv alebo povinností.

Podľa § 38 ods. 1 Exekučného poriadku exekúciu možno vykonať len na návrh oprávneného alebo na návrh toho, kto preukáže, že naňho prešlo právo z rozhodnutia [§ 37 ods. 3 (ďalej len "oprávnený")].

Na výkon rozhodnutia a exekučné konanie podľa osobitného predpisu sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak (§ 251 ods. 4 prvá veta O.s.p.).

Účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (§ 120 ods. 1 prvá veta O.s.p.).

Podľa § 125 veta prvá O.s.p. za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie, ako aj exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Skúma najmä, či návrh na vykonanie exekúcie obsahuje všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený doložkou vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami špecifikovanými v exekučnom titule, či oprávnený, ak nie je totožný s osobou, ktorej svedčí právo z exekučného titulu alebo ak označil za povinného inú osobu, než ktorej bola uložená povinnosť v exekučnom titule, tvrdí v návrhu na vykonanie exekúcie prechod alebo prevod práva alebo povinnosti a či na preukázanie svojich tvrdení predkladá alebo navrhuje dôkaz, či oprávnený pripojil k exekučnému titulu listinu vydanú alebo overenú oprávneným orgánom, z ktorej vyplýva, že sa splnila podmienka alebo že oprávnený splnil, príp. zabezpečil splnenie vzájomnej povinnosti, a ďalej, či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p.

V štádiu exekučného konania, v ktorom sa rozhoduje o vydaní poverenia, exekučný súd vychádza z tvrdení oprávneného, ktoré sú uvedené v návrhu a z exekučného titulu. Pokiaľ oprávnený tvrdí, že došlo k prechodu práva alebo povinnosti, súd v tomto štádiu neskúma, či tvrdený prechod skutočne nastal; postačuje, ak je prechod práva alebo povinnosti osvedčený skutočnosťami vyplývajúcimi zo spisu. Keďže v tomto štádiu konania súd dokazovanie nevykonáva, nie je ani oprávnený skúmať, či k prechodu práva alebo povinnosti skutočne došlo. Tieto otázky môžu byť až predmetom konania o námietkach povinného proti exekúcii, prípadne konania o zastavenie exekúcie. Až vtedy totiž prichádza do úvahy vykonanie dokazovania.

Zákon č. 341/2005 Z.z., ktorým sa novelizoval Exekučný poriadok s účinnosťou od 1. septembra 2005 upravil akým spôsobom sa má preukázať skutočnosť, že došlo k prechodu alebo prevodu práva alebo povinnosti. Oproti predchádzajúcej úprave (do 31. augusta 2005) sa upustilo od požiadavky, že prechod povinnosti alebo práva možno preukázať len listinou vydanou alebo overenou oprávneným orgánom, ak nevyplýva priamo z právneho predpisu. Iba v prípadoch, ak nastali skutočnosti, na základe ktorých dochádza k prevodu alebo prechodu práv a povinností vyplývajúcich z exekučného titulu po začatí exekučného konania, stanovil požiadavku, aby účastníci priložili listinu preukazujúcu prevod alebo prechod práv a povinností v origináli alebo osvedčenej fotokópii (znenie § 37 ods. 3 veta tretia Exekučného poriadku do 30.11.2006). S účinnosťou od 1. decembra 2006 (novela Exekučného poriadku č. 585/2006 Z.z.) sa už ani v týchto prípadoch predloženie listiny v origináli alebo osvedčenej fotokópii nevyžaduje. To znamená, že počnúc od 1. septembra 2005 právna úprava od oprávneného nepožaduje preukazovať prechod alebo prevod práva alebo povinnosti, ku ktorému malo dôjsť pred začatím exekučného konania, predložením listiny vydannej alebo overenej oprávneným orgánom, ani predložením jej originálu alebo osvedčenej fotokópie.

V predmetnej veci podala oprávnená návrh na vykonanie exekúcie 9. mája 2007 a tvrdila v ňom prechod práva z exekučného titulu postúpením pohľadávky. Ak v danom štádiu konania odvolací súd dospel k záveru, že oprávnená bola povinná preukázať tvrdený prechod práv a povinností z exekučného titulu predložením originálu zmluvy o postúpení pohľadávky, resp. jej osvedčenou fotokópiou a z uvedeného vyvodili rozpor jej návrhu na vykonanie exekúcie so zákonom, nerozhodli správne. V danom štádiu exekučného konania sa totiž oba sudy zaoberali otázkami, ktoré mohli skúmať až v neskorších štádiách konania. Tento nesprávny procesný postup súdov mal znaky odopretia spravodlivosti (denegatio

iustitiae) oprávnenej a mal za následok odňatie možnosti oprávnenej konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

So zreteľom na uvedené, Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie odvolacieho súdu ako aj jemu predchádzajúce a rovnakou vadou postihnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 a ods. 3 O.s.p.). Zároveň v súlade s ustanovením § 242 ods. 2 písm. b/ O.s.p. zrušil aj uznesenie Okresného súdu Martin z 14. mája 2008 č.k. 21 Er 589/2007-67, ktorým bolo rozhodnuté o zastavení exekúcie aj keď toto uznesenie nebolo priamo napadnuté dovolaním oprávnenej. Uznesenie o zastavení exekúcie bolo totiž nevyhnutným procesným dôsledkom rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Súd prvého stupňa o zastavení exekúcie rozhodol z úradnej povinnosti s poukazom na ustanovenie § 44 ods. 3 EP, v zmysle ktorého ak je uznesenie, ktorým sa žiadosť zamietla právoplatné, súd exekúciu aj bez návrhu zastaví, pričom proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné. Výrok o zastavení exekúcie má preto povahu závislého výroku v zmysle ustanovenia § 242 ods. 2 písm. b/ O.s.p. a nebolo dôležité, že netvorí súčasť dovolaním napadnutého rozhodnutia ale je obsahom samostatného uznesenia (R 73/2004).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. decembra 2008

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: